EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.1.22.
COM(2018) 39 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

az Uniós Vámkódex végrehajtásáról, valamint annak 284. cikkében a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására kapott felhatalmazás gyakorlásáról

1. BEVEZETÉS

Az Európai Unió (a továbbiakban: Unió vagy EU) 2013. október 9-én elfogadta az Uniós Vámkódexet (a továbbiakban: Vámkódex). Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete[1] az Uniós Vámkódex létrehozásáról 2013. október 30-án lépett hatályba, viszont anyagi jogi rendelkezéseinek többsége csak 2016. május 1-jétől hatályos.

A Vámkódex az EU vámterületén alkalmazandó vámügyi szabályok és eljárások jogi keretét határozza meg, amely alkalmazkodik a korszerű kereskedelmi feltételekhez, például a termelési és szállítási rendszerek globális integrációjához, az e-kereskedelemhez, valamint a modern kommunikációs eszközökhöz. Célja, hogy megkönnyítse az EU területére belépő, ott továbbított, illetve onnan kilépő áruk forgalmát az uniós vállalkozások versenyképességének javítása céljából, egyúttal fokozottabban védje az Unió és tagállamai pénzügyi és gazdasági érdekeit, továbbá jobban garantálhassa az uniós fogyasztók biztonságát és védelmét. E célkitűzések megvalósítása érdekében a Vámkódex kiemelten törekszik a vámügyek papírmentes, integrált és teljesen elektronikus környezetbe történő átültetésének végrehajtására. A Vámkódex közös szabályokat és adatszolgáltatási követelményeket rögzít a be-, illetve kilépést megelőző vámügyi nyilatkozatokra, értesítésekre, kérelmekre, valamint határozatokra vonatkozóan. Ennek kapcsán tizenhét rendszer korszerűsítése, illetve létrehozása szükséges.

A Vámkódex jogszabályi rendelkezései már hatályba léptek, ugyanakkor a tizenhét rendszer megvalósítása fokozatosan történik, így a Vámkódex 2020 végéig tartó átmeneti időszakról is rendelkezik, amelynek során a meglévő papíralapú vagy elektronikus rendszerek továbbra is használhatók azon vámügyekben, amelyekhez az új elektronikus rendszerek még nem állnak rendelkezésre. Átmeneti időszak vonatkozik azokra az engedélyekre is, amelyeket a vámjogszabályok előző kerete, a legkésőbb 2019 áprilisáig alkalmazható Közösségi Vámkódex alapján adtak ki például az engedélyezett gazdálkodóként való kezelésre, vagy a „különleges eljárások” alkalmazására vonatkozóan.

Bár a Vámkódex jelenleg is ebben az átmeneti időszakban van, az Európai Bizottság elkészítette ezt a jelentést annak áttekintése céljából, hogy hol tart a jogszabályi rendelkezések végrehajtása, valamint az elektronikus rendszerek kivitelezése. A jelentés az Európai Parlament 2017. január 19-i határozatában[2] megfogalmazott felkérés, valamint a Tanácsnak az Uniós Vámkódex létrehozását követő intézkedésekkel kapcsolatos 2016. szeptember 29-i következtetéseiben foglalt felkérés[3] alapján készült.

Emellett a Bizottság a vonatkozó előírásnak megfelelően e jelentésben számol be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a Vámkódex 284. cikkében a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadása céljából kapott felhatalmazás gyakorlásáról.

A Bizottság a jelentést az uniós tagállamokkal és vállalkozásokkal a Vámkódex végrehajtásáról tartott megbeszélések, valamint saját elemzése alapján készítette.

---

[1] HL L 269., 2013.10.10., 1. o. Az október 10-i szövegben elírásként 2016. június 1. szerepelt végrehajtási dátumként, ezt helyesbítés (HL L 287., 2013.10.29., 90. o.) javította. Az Európai Parlament és a Tanács elé szavazásra bocsátott szöveg szerinti végrehajtási dátum 2016. május 1.

[2] Az Európai Parlament állásfoglalása (2017. január 19.) az uniós vámkódex végrehajtásával kapcsolatos kihívások kezeléséről (2016/2017(RSP)) P8_TA(2017)0011.

[3] A Tanács következtetései az Uniós Vámkódex létrehozását követő intézkedésekről (HL C 357., 2016.9.29., 2. o.).

2. HÁTTÉR

a. Jogi felépítés

A Vámkódex az 1992. évi Közösségi Vámkódex helyébe lépett, amely elsőként kísérelte meg egységes szerkezetbe foglalni az EU vámügyi szabályozását. Bár ez akkor jelentős eredménynek számított és megkönnyítette a vállalkozások működését, a Közösségi Vámkódex szerinti eljárások és gyakorlatok papíralapú dokumentáció alkalmazására épültek, ami a korszerűbb elektronikus üzleti környezetben már nem felelt meg. Ezenkívül a vám beszedésén túlmutató, egyre bővülő vámhatósági feladatkör (többek között a biztonsági és védelmi kihívások, a jogellenes pénzmozgások, valamint a hamisított termékek kezelése) miatt olyan jogszabályi rendelkezésekre volt szükség, amelyek biztosítják a vámellenőrzések hatékonyabb megszervezését.

A fentiek alapján a Bizottság átfogó hatásvizsgálatot végzett annak érdekében, hogy meghatározza a vámügyi kihívások leküzdésének helyes megközelítését[4], továbbá a hatásvizsgálat eredményei alapján 2005 végén az uniós Modernizált Vámkódexre, valamint az elektronikus vámkezelésről szóló határozatra irányuló javaslatot nyújtott be. Több okból, ezen belül különösen amiatt, hogy a Lisszaboni Szerződés[5] új jogi szerkezetet vezetett be, amely új szabályokat és eljárásokat tartalmazott a fő rendeleteket kiegészítő végrehajtási rendelkezések elfogadására vonatkozóan, a Bizottság még a tervezett végrehajtási dátumot megelőzően a Modernizált Vámkódex „átdolgozására” kényszerült.

A Bizottság ezért 2012. február 20-án a Modernizált Vámkódex átdolgozásaként terjesztette elő a Vámkódexet. Ebben a Bizottság felhatalmazást kapott arra, hogy részletes kiegészítő és végrehajtási szabályokat fogadjon el, így létrejött az összhang az uniós vámjogszabályok és a Lisszaboni Szerződés előírásai között.

A Vámkódex 2013. október 30-án hatályba lépett, de ekkortól csak a Bizottság felhatalmazásai hatályosak, míg a Kódex egyéb rendelkezéseit 2016. május 1-jétől kell alkalmazni. A Bizottság a köztes időszakban a felhatalmazásaival élve elfogadta a következő jogi aktusokat, amelyek a Kódexszel együtt alkotják a Vámkódex-jogszabálycsomagot:

i. a Vámkódex felhatalmazáson alapuló jogi aktusa[6], amely a Kódex egyes nem lényegi elemeit egészíti ki;
ii. a Vámkódex végrehajtási jogi aktusa[7], amely rögzíti a Vámkódex végrehajtásának egységes eljárási szabályait;
iii. a Vámkódex felhatalmazáson alapuló átmeneti jogi aktusa[8], amely meghatározza a vámügyi információk cseréjének és tárolásának addig alkalmazandó alternatív

[4] SEC(2005)1543
[5] HL C 306., 2007.12.17., 1–271. o.
[6] A Bizottság (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelete (2015. július 28.) a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az Uniós Vámkódex egyes rendelkezéseit kifejtő részletes szabályok tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 343., 2015.12.29., 1. o.).
[7] A Bizottság (EU) 2015/2447 végrehajtási rendelete (2015. november 24.) az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 343., 2015.12.29., 558. o.)
[8] A Bizottság (EU) 2016/341 felhatalmazáson alapuló rendelete (2015. december 17.) a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az Uniós Vámkódex egyes rendelkezéseire vonatkozó, a szükséges elektronikus rendszerek működésbe lépéséig alkalmazandó átmeneti szabályok tekintetében történő kiegészítéséről, valamint az (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet módosításáról (HL L 69., 2016.3.15., 1. o.).

módjait, amíg a Vámkódex elektronikus rendszerei nem lépnek működésbe; valamint

iv. a Vámkódex munkaprogramja[9], amely bizottsági végrehajtási határozat formájában rögzíti az információtechnológiai rendszerek tervezésének szabályait.

Ezenkívül a kereskedelmi képviselőkkel, az Európai Parlamenttel és a tagállamokkal folytatott folyamatos párbeszéd eredményeként, amely rávilágított egyes technikai problémákra, a Bizottság az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal közösen gyors lépéseket tett e problémák kezelésére azzal, hogy még az új szabályok alkalmazása előtt elfogadta a jogszabálycsomag következő módosításait:

v. A Vámkódex felhatalmazáson alapuló jogi aktusának két módosítása:

- A felhatalmazáson alapuló jogi aktusnak a felhatalmazáson alapuló átmeneti jogi aktussal történő módosítása biztosította a Közösségi Vámkódexről a Vámkódexre való zökkenőmentes áttérést 2016. május 1-jével[10]. Kiderült, hogy a felhatalmazáson alapuló jogi aktus egyes rendelkezései nem alkalmazhatók az információtechnológiai rendszerek teljes körű működésbe lépéséig, így átmeneti intézkedésekre volt szükség a Vámkódexben és a felhatalmazáson alapuló jogi aktusban is, amelyekkel lehetővé vált a papíralapú vagy alternatív rendszerek alkalmazása az információtechnológiai rendszerek működésbe lépéséig.
- Helyesbítés történt a Vámkódex felhatalmazáson alapuló jogi aktusának két rendelkezésében[11], amelyekből véletlenül kimaradt a Közösségi Vámkódex könnyítő rendelkezése. A helyesbítés biztosítja az ideiglenes behozatali, illetve újrakiviteli nyilatkozat folytatólagos vélelmezését az turistaforgalom, bizonyos termékek (pl. raklapok, konténerek), valamint a vámterületen áthaladó vízi és légi járművek esetén. Különösen az uniós határt átlépő légi járművek esetében a szóbeli vagy írásbeli nyilatkozattételi kötelezettség súlyosan érintette volna a határforgalmat és a turistaforgalmat.

vi. Technikai helyesbítés a Vámkódex felhatalmazáson alapuló átmeneti jogi aktusának 12. mellékletében[12], amely a kérelmek és engedélyek esetében alkalmazandó nyomtatványokat határozza meg.

Végül 2016 áprilisában a Bizottság gyakorolta a Vámkódex 50. cikkében arra vonatkozóan kapott felhatalmazását, hogy bizottsági végrehajtási határozatot[13] fogadjon el, amely a Vámkódex alapján végrehajtott egyes vámellenőrzések harmonizált alkalmazása érdekében

[9] A Bizottság (EU) 2016/578 végrehajtási határozata (2016. április 11.) az Uniós Vámkódexben előírt elektronikus rendszerek kifejlesztésére és telepítésére vonatkozó munkaprogram létrehozásáról (HL L 99., 2016.4.15., 6. o.), amely a munkaprogram előző, a 2014. április 29-i 2014/255/EU bizottsági végrehajtási határozatban (HL L 134., 2014.5.7., 46–53. o.) rögzített változata helyébe lépett.

[10] A felhatalmazáson alapuló átmeneti jogi aktus módosította a Vámkódex felhatalmazáson alapuló jogi aktusának 2., 3., 104., 106., 112., 113., 128., 138., 141., 144., 146., 181. és 184. cikkét, továbbá az aktust kiegészítette a 122a., 124., 124a., 126., 126a., valamint 129a–129d. cikkel.

[11] A Bizottság (EU) 2016/651 felhatalmazáson alapuló rendelete (2016. április 5.) (HL L 111., 2016.4.27., 1. o.) helyesbítette a Vámkódex felhatalmazáson alapuló jogi aktusának 136. és 141. cikkét.

[12] A Bizottság (EU) 2016/698 felhatalmazáson alapuló rendelete (2016. április 8.) a felhatalmazáson alapuló átmeneti jogi aktus helyesbítéséről.

[13] A Bizottság C 2016/2422 végrehajtási határozata (2016. április 27.) a védelmi és biztonsági kockázatelemzésre vonatkozó közös kockázati kritériumok megállapításáról

rögzíti a védelmi és biztonsági kockázatelemzésre vonatkozó közös kockázati kritériumok és standardok megállapításának részletes szabályait.

b. Célkitűzés és normatív tartalom

A mai kor igényének megfelelően a Vámkódex célja, hogy nagyobb jogbiztonságot és egységességet teremtsen a vállalkozások és a vámhatóságok számára egyaránt, egyszerűsítse a szabályokat és eljárásokat, megkönnyítse a hatékonyabb vámügyleteket, továbbá teljesen automatizálttá tegyen valamennyi vámeljárást és vámügyi folyamatot. A Vámkódexnek ugyanakkor célja az Unió és a tagállamok pénzügyi és gazdasági érdekeinek fokozottabb védelme is. Emellett figyelembe kívánja venni az egyéb területeket érintő olyan politikák és jogszabályok alakulását is, amelyek hatással lehetnek a vámjogszabályokra, például a behozatal biztonságával és védelmével kapcsolatban. A fenti célkitűzéseknek megfelelően a Vámkódex legfontosabb jogszabály-módosításai közé tartoznak az alábbiak:

- *A vámjogi képviselő korlátlanul jogosult szolgáltatásokat nyújtani* a letelepedésének helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban, ami egyenlő feltételeket biztosít a vámunión belüli kereskedelemben.
- *A tagállami határozathozatal szabályainak harmonizálása*, többek között a vámhatósági engedélyek kiadásával kapcsolatban. Az intézkedés azzal kívánja segíteni a kereskedelmet, hogy növeli a kiszámíthatóságot, megkönnyíti a kérelmezési eljárásokat, továbbá jobb és szigorúbb szabályokat vezet be a kereskedő azon jogára vonatkozóan, hogy egy számára hátrányos határozat elfogadását megelőzően meghallgassák.
- *További egyszerűsítések a vámkezelési eljárásokban.* Az engedélyezett gazdálkodókra vonatkozó kritériumok alkalmazásával meghatározható, hogy a nem engedélyezett gazdálkodók részesedhetnek-e egyes egyszerűsítések előnyeiből, míg más egyszerűsítések csak az engedélyezett gazdálkodók esetében alkalmazhatók:
    - A következő egyszerűsítéseknél engedélyezett gazdálkodókra vonatkozó néhány vagy minden kritérium alkalmazható: i. a letelepedésének helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban vámszolgáltatásokat nyújtani kívánó vámjogi képviselő; ii. az esedékes vámra vonatkozóan előírt általános biztosíték mértékének csökkentése; iii. az illetékes vámhivataltól eltérő helyszín jóváhagyása az áruk vám elé állítása céljából; iv. Engedély a vám-árunyilatkozatnak nyilatkozattevő nyilvántartásába való bejegyzés formájában történő benyújtására; v. Az árutovábbítással kapcsolatos egyszerűsítések engedélyezése; vi. Átmeneti megőrzési létesítmény üzemeltetésének engedélyezése; vii. Engedély különleges eljárások (vámraktározás, meghatározott célra történő felhasználás, ideiglenes behozatal, aktív és passzív feldolgozás) alkalmazására.

    - Kizárólag az engedélyezett gazdálkodók számára elérhető előnyök (annak ellensúlyozására, hogy az engedélyezett gazdálkodói minősítést szerezni kívánó kereskedőknek az új szabályok szerint további kritériumokat is teljesíteniük kell): i. A halasztott vámfizetés esetén nyújtandó biztosíték elengedése vagy mérséklése; ii. Központi vámkezelés, amely lehetővé teszi a gazdasági szereplők számára, hogy a vám-árunyilatkozatok benyújtását és a vám megfizetését központilag, letelepedésük helye szerinti tagállamban teljesítsék, és ne abban a tagállamban, amelyben az árukat vám elé állítják; iii. Eltekintés az áruk vám elé állításának követelményétől a nyilatkozattevő

nyilvántartásába való bejegyzésre vonatkozó egyszerűsítés alapján; iv. Önértékelés, amely lehetővé teszi a megbízható gazdasági szereplők számára a fizetendő vám összegének meghatározását, valamint egyes ellenőrzések vámhatóság helyetti elvégzését; v. az átmeneti megőrzés alatt álló áruk más tagállamba történő átszállításának engedélyezése azelőtt, hogy vámeljárás alá vonnák őket.

- *A vámtarifára és a származásra vonatkozó kötelező erejű vámhatósági határozatok szabályainak egységesítése:* i. a kötelező érvényű tarifális felvilágosításra (KTF) vonatkozó határozat érvényessége hatról három évre csökken a kötelező érvényű származási felvilágosításra vonatkozó korlátnak megfelelően; ii. a KTF-határozat az új szabály szerint a jogosultat kötelezi, vagyis a legkedvezőbb KTF kiválasztásának elkerülése érdekében ez utóbbinak kell tájékoztatnia a vámhatóságokat arról, hogy a bejelentett árukra vonatkozó KTF-határozat jogosultja.
- *Kötelező biztosítékok bevezetése* valamennyi vámeljárásra vonatkozóan az Unió saját erőforrásainak és pénzügyi érdekeinek védelme érdekében, amely a kiemelten megbízható gazdasági szereplők esetében mérséklés, az engedélyezett gazdálkodók esetében elengedés lehetőségével társul.
- *Többszörös belépéskori bejelentést előíró új biztonsági és védelmi szabályok*, amelyek értelmében a fuvarozó, a szállítmányozó és a címzett egyaránt bejelentésre kötelezett, biztosítva a rendszer összhangját a nemzetközi standardokkal, pl. a világkereskedelem biztonságosabbá tételét és megkönnyítését célzó WCO-előírások keretével.
- *Az átmeneti megőrzés szabályainak enyhítése*, többek között a megőrzési időszak 90 napra növelésével (korábban ez 20 vagy 45 nap volt attól függően, hogy az árukat tengeren szállították-e), valamint annak megengedésével, hogy az átmeneti megőrzés alatt álló árukat árutovábbítási eljárás nélkül szállítsák tovább.
- *Az aktív feldolgozás, a vámfelügyelet melletti feldolgozás, valamint a megsemmisítés vámeljárásainak egyesítése.* Ezenkívül egy vámeljárás igénybevételére szóló engedély birtokosának az új szabály szerint több idő áll rendelkezésére annak eldöntéséhez, hogy a végterméket újrakivitelre szánja, megsemmisítteti, vagy szabad forgalomba hozza.

c. Elektronikus rendszerek

A Vámkódex értelmében a gazdasági szereplők és a vámhatóságok közötti, valamint a vámhatóságok közötti információcserét 2020-ra teljes egészében elektronikus adatfeldolgozási technikák alkalmazásával kell bonyolítani. Ez jelentős előrelépésnek tekinthető a jogszerű kereskedelem megkönnyítésében, az adminisztrációs terhek csökkentésében, valamint annak biztosításában, hogy az Unióban mindenütt harmonizált előírások legyenek érvényben. E cél megvalósítása érdekében tizenhét elektronikus rendszer korszerűsítésére vagy fejlesztésére kerül sor a Vámkódex munkaprogramjában meghatározott ütemterv szerint. E rendszerek két kategóriába sorolhatók: i. tizennégy transzeurópai rendszer, amelyeket a Bizottság a tagállamokkal együttműködve fejleszt, illetve korszerűsít, köztük központi rendszerekkel, valamint olyan rendszerekkel, amelyek az egyes tagállamok által megvalósítandó nemzeti összetevőt tartalmaznak; ii. három nemzeti rendszer, amelyek fejlesztése, illetve korszerűsítése a tagállamok feladata.

A tizennégy transzeurópai rendszer (azokkal együtt, amelyek nemzeti összetevőt tartalmaznak) a következő:

1. Regisztrált exportőrök rendszere – *REX* (új): célja, hogy naprakész információkat tegyen elérhetővé a GSP-országokban (az Unió általános vámkedvezmény-rendszere keretében az uniós piachoz kedvezményes feltételekkel hozzáférő országokban) letelepedett regisztrált exportőrökről, valamint a GSP-országokba és bizonyos egyéb országokba exportáló uniós gazdasági szereplőkről;
2. Kötelező érvényű tarifális felvilágosítás – *BTI* (korszerűsítés): célja, hogy a Vámkódexszel összehangolja a tagállami vámhatóságok által kiadott összes kötelező érvényű tarifális felvilágosítást tartalmazó adatbázist;
3. Vámhatósági határozatok rendszere – *CDS* (új): célja a vámjogszabályok alkalmazásával kapcsolatos vámhatósági határozatok folyamatainak uniós szintű harmonizációja a határozathozatali időszak alatti konzultációk, valamint az engedélyezési rendszer irányításának megkönnyítésével;
4. Egységes felhasználókezelés és digitális aláírás – *UUM&DS* vagy *uniós kereskedői portál* (új): célja, hogy a kereskedők számára közvetlen és uniós szinten harmonizált hozzáférést biztosítson a Vámkódexben meghatározott elektronikus vámrendszerekhez;
5. Engedélyezett gazdálkodók – *AEO* (korszerűsítés): célja, hogy a Vámkódex változásainak figyelembevételével továbbfejlessze az engedélyezett gazdálkodók kérelmezési és engedélyezési folyamatait;
6. Gazdasági szereplők nyilvántartási és azonosító rendszere – *EORI* (korszerűsítés): célja az uniós gazdasági szereplők, valamint az uniós vámügyekben érintett harmadik országbeli személyek nyilvántartásba vételét és azonosítását megvalósító jelenlegi rendszer kisebb korszerűsítése;
7. Közös vámtarifa és felügyelet – *Felügyelet* (korszerűsítés): célja a nemzeti vámhatóságok által naponta szolgáltatott uniós kereskedelmi (behozatali és kiviteli) adatok központi rögzítését végző jelenlegi adatbázis korszerűsítése a Vámkódex előírásainak való megfelelés céljából;
8. Az uniós státusz igazolása – *PoUS* (új): a kereskedők által az áruik uniós státuszának igazolása céljából kiadott nyilatkozatok tárolása, kezelése és lekérdezése;
9. Az új számítógépesített árutovábbítási rendszer – *NCTS* (korszerűsítés): a meglévő árutovábbítási rendszer összehangolása a Vámkódex új előírásaival, például a szállítás alatti események nyilvántartásba vételével, az információcsere és a Vámkódex adatszolgáltatási követelményeinek összehangolásával, valamint az egyéb rendszerekkel való kapcsolatok korszerűsítésével, illetve fejlesztésével összefüggésben;
10. Automatizált kiviteli rendszer – *AES* (a meglévő transzeurópai rendszer, valamint a meglévő nemzeti kiviteli rendszerek korszerűsítése): célja a Vámkódex áruk kivitelére és kilépésére vonatkozó előírásainak végrehajtása;
11. A különleges eljárásokra vonatkozó információk szabványosított cseréje – *INF* (új): új rendszer fejlesztése az adatkezelési folyamatok, valamint a különleges eljárások körébe tartozó adatok elektronikus kezelésének támogatására és egyszerűsítésére;
12. Behozatalra vonatkozó központi vámkezelés – *CCI* (új): célja az érintett vámhivatalok között a vám-árunyilatkozatok feldolgozásának, valamint az áruátengedés engedélyezésének koordinálása annak érdekében, hogy a gazdasági szereplők központosíthassák vámhatósági ügyintézésüket;

13. Biztosítékkezelés – *GUM* (új): célja, hogy az Unió egészére kiterjedően lehetővé tegye a kereskedők által a vámfizetés elmaradásának kockázata esetén nyújtott általános vámbiztosítékok valós idejű allokációját és kezelését;
14. Importellenőrzési rendszer – *ICS* (korszerűsítés): célja az ellátási lánc biztonságának és védelmének erősítése a belépési gyűjtő árunyilatkozatokkal, valamint a kapcsolódó kockázati és ellenőrzési információkkal összefüggésben az adatok minőségének, nyilvántartásának, rendelkezésre állásának és megosztásának javításával.

A tagállamoknak az alábbi három rendszert kell fejleszteniük, illetve korszerűsíteniük:

1. A különleges eljárások harmonizációja és megkönnyítése – *SP*: a nemzeti rendszereknek végre kell hajtaniuk a vámraktározásra, a meghatározott célra történő felhasználásra, az ideiglenes behozatalra, valamint az aktív és passzív feldolgozásra vonatkozóan az Uniós Vámkódexben előírt összes változást;
2. Érkezési értesítés, vám elé állításról szóló értesítés, átmeneti megőrzés – *NA, PN, TS:* meghatározza a folyamatok nemzeti szintű automatizálását a szállítóeszközök érkezéséről szóló értesítések, az áruk vám elé állítása, valamint az átmeneti megőrzésre vonatkozó nyilatkozatok tekintetében a Vámkódexben leírtak szerint, továbbá támogatja a tagállamok közötti harmonizációt a kereskedők és a vámhatóságok közötti adatcsere terén;
3. Nemzeti behozatali rendszerek – *NIS*: céljuk a Vámkódex alapján a behozatallal kapcsolatban meghatározott, folyamatokra és adatszolgáltatásra vonatkozó követelmények végrehajtása.

3. FELÜLVIZSGÁLAT

a. A Vámkódex-jogszabálycsomag végrehajtásának állapota

A Vámkódex-csomag végrehajtása időben, 2016. május 1-jén megtörtént. A Bizottság eddig nem tárt fel jelentősebb problémát a csomag alkalmazásával kapcsolatban, ugyanakkor egyértelmű, hogy a Vámkódex előnyei és hatásai is csak az összes kapcsolódó információtechnológiai rendszer megvalósítását követően válnak teljesen nyilvánvalóvá.

A Bizottság a Vámkódex hatálybalépése óta is rendszeresen találkozik a tagállamokkal és a kereskedelmi képviselőkkel annak érdekében, hogy meghatározza és kezelje a jogszabálycsomaggal kapcsolatos problémákat, segítse annak értelmezését, továbbá feltárja a folyamatok további egyszerűsítésének lehetőségeit. A konzultációs folyamat illeszkedik a Bizottság által az EU vámuniójának és a vámunió irányításának továbbfejlesztéséről szóló közleményben[14] tett kötelezettségvállalásokhoz. A Bizottság mindig kiemelt figyelmet fordított a reális ütemtervek igényére, valamint a változások költségeire és általános vámhatósági, illetve kereskedelmi hatásaira.

Ezenkívül a tagállamok és a kereskedelmi képviselők több olyan útmutató készítésében működtek együtt a Bizottsággal, amelyek az új szabályok gyakorlati alkalmazásával foglalkoznak.

[14] COM(2016)0813 final

A Bizottság a Vám 2020 program keretében a tagállamok és a kereskedelmi képviselők részvételével számos projektcsoportot hozott létre[15] konkrét esetek vizsgálata céljából:

- Az *egyszerűsítésekkel foglalkozó projektcsoport* feladata az önértékelés, a nyilatkozattevő nyilvántartásába való bejegyzés, valamint a központi vámkezelés előnyeinek bővítése.
- *A kis értékű behozatallal foglalkozó projektcsoport* azt vizsgálja, hogy milyen módon biztosíthatók a legmegfelelőbben az egyenlő feltételek a postai szolgáltatók és a futárszolgálatok között, tekintettel az internetes értékesítés bővülésére, valamint a vámhatóságok ebből adódó azon kötelezettségére, hogy a megfelelő ellenőrzést és a polgárok, valamint az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét a jogszerű kereskedelem akadályozása nélkül biztosítsák.
- *Az árutovábbítással foglalkozó projektcsoport* azon dolgozik, hogy lehetővé tegye egy elektronikus fuvarokmány árutovábbítási nyilatkozatként történő felhasználását légi és tengeri szállítás esetén.
- *A biztosítékokkal foglalkozó projektcsoport* azt vizsgálja, hogy az általános biztosíték mértékének csökkentésére, illetve elengedésére vonatkozó feltételek hogyan reagálhatnak jobban a gazdasági környezetre.

Emellett a kereskedők és a tagállamok bevonásával kísérleti tesztelés van folyamatban, amelynek célja, hogy a Vámkódex rendelkezéseivel összhangban megvizsgálja az új módszereket, továbbá jobb megoldásokat találjon az olyan kihívásokra, mint az internetes értékesítés bővülése, az adatok hiánya, valamint a rendszeralapú megközelítések iránti igény.

Az érdekeltekkel folytatott rendszeres párbeszéd 2016. május 1-je óta további módosításokat és kiegészítéseket eredményezett a Vámkódex-jogszabálycsomagban:

i. A Vámkódexnek az Unió vámterületét tengeri vagy légi úton ideiglenesen elhagyó árukra vonatkozó 136. cikkének módosítása. A módosításra[16] azért volt szükség, hogy biztosítható legyen a megfelelő vámfelügyelet egyes olyan termékek esetében, amelyek valamely kikötőn keresztül belépnek az Unióba, majd azokat konténerhajón az Unión belül egy másik kikötőbe szállítják át, és csak ez utóbbiban rakodják ki. A módosítás eredményeként az árukat a második kikötőben is vám elé kell állítani.

ii. A Vámkódex végrehajtási jogi aktusának módosítása[17], amelynek célja, hogy biztosítsa a jogszabályok nagyobb összhangját a hatósági és kereskedői igényekkel, továbbá a szabályok eredményes és egységes alkalmazását. A kereskedelmi képviselők kérésére bevezetett legjelentősebb módosítások az alábbiak szerint foglalhatók össze:

[15] A bizottsági szakértői csoportok nyilvántartása megtalálható a következő címen: http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=search.result&page=1

[16] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2339 rendelete (2016. december 14.) az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló 952/2013/EU rendeletnek az Unió vámterületét tengeri vagy légi úton ideiglenesen elhagyó áruk tekintetében történő módosításáról (HL L 354., 2016.12.23., 32. o.).

[17] A Bizottság (EU) 2017/989 végrehajtási rendelete (2017. június 8.) az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló (EU) 2015/2447 végrehajtási rendelet helyesbítéséről és módosításáról (HL L 149., 2017.6.13., 19–56. o.)

- A hosszú távú szállítói nyilatkozatra vonatkozó szabályok egyértelműbbé váltak és egyszerűsödtek. A kereskedelmi képviselők kiemelten üdvözölték azon lehetőség ismételt bevezetését, hogy a kereskedők az év során bármikor kiadhatják a teljes naptári évre vonatkozó nyilatkozatukat;
- Az EU és Kanada közötti átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodás (CETA) alkalmazásában az exportőröknek több idő áll rendelkezésükre regisztráltexportőr-azonosító szám beszerzésére, amely alapján önállóan igazolhatják az áruk származását; valamint
- Továbbfejlesztésre kerültek a kiléptető vámhivatal kijelölésére vonatkozó szabályok a jövedéki termékek kivitelét követő árutovábbítás esetében.

iii. Végrehajtási jogi aktus[18] elfogadása az Uniós Vámkódex értelmében történő információcserét és információtárolást szolgáló elektronikus rendszerek kifejlesztésének, fenntartásának és alkalmazásának technikai szabályairól. Ez a vámhatósági határozatok rendszerére, valamint az egységes felhasználókezelési és digitális aláírási rendszerre vonatkozó szabályokat rögzíti (lásd az alábbi b) pontot).

iv. A felhatalmazáson alapuló jogi aktus, valamint a végrehajtási jogi aktus várhatóan újabb módosításra szorul 2018-ban többek között az alábbi szempontok miatt:

- A felhatalmazáson alapuló jogi aktus 1. cikkének (19) bekezdésében *az exportőr fogalmának új meghatározása*, amely továbbra is előírja az exportőr Unión belüli letelepedését, de megengedőbb azon feltétel tekintetében, hogy az exportőr legyen az adásvételi szerződés kedvezményezettje. A kereskedelmi képviselők szerint a jelenlegi meghatározás nem tükrözi kellőképpen a létező üzleti modelleket, például az Unión kívül letelepedett eladó esetén.
- A Vámkódex felhatalmazáson alapuló jogi aktusa 114. és 134. cikkének módosítása, amely több tekintetben rugalmasabbá teszi a *különleges adóügyi terület* és annak anyaországa közötti (tehát egy adott tagállamon belüli) ügyleteknél alkalmazandó vámügyi alakiságokat.
- A Vámkódex felhatalmazáson alapuló jogi aktusának 115. cikke szerinti határidő egy napon túli meghosszabbítása az *átmeneti megőrzési létesítményen kívüli megőrzött áruk* bejelentésénél. A módosítás célja, hogy az időszak kezelhetőbbé váljon mind a kereskedők, mind a vámhatóságok számára, ugyanakkor kellően rövid is maradjon a visszaélések megakadályozása érdekében.
- Módosítás egy jelenleg hatályos rendelkezésben, amely előírja a bizalmas kereskedelmi információkat tartalmazó *halászati napló* nyomtatott példányának átadását harmadik országbeli vámhatóságok részére annak ellenőrzése céljából, hogy az országukban átrakodott, illetve átszállított tengeri halászati termékeket nem manipulálták. A halászati ágazat képviselői felhívták a Bizottság figyelmét arra a problémára, hogy a fogás helyére vonatkozó

[18] A Bizottság (EU) 2017/2089 végrehajtási rendelete (2017. november 14.) az Uniós Vámkódex értelmében történő információcserét és információtárolást szolgáló elektronikus rendszerek kifejlesztésének, fenntartásának és alkalmazásának technikai szabályairól

bizalmas kereskedelmi információkat kell átadniuk. A módosítás kiküszöböli az uniós vízi járművekkel kapcsolatos bizalmas információk átadását.

- A felhatalmazáson alapuló jogi aktus módosítása egy a Közösségi Vámkódexben szereplő rendelkezés visszaállítása céljából. A kereskedelmi képviselők felhívták a figyelmet arra, hogy a Vámkódex-csomag nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely kifejezetten megengedné a meghatározott célra történő felhasználásról szóló engedély kedvezményezettje számára a különböző alfejezetek alá sorolt energiahordozók *egyetlen tartályban való megőrzését*. Az e termékek műszaki jellemzőivel összefüggő okokból e korlátozás ellehetetleníti a meghatározott célra történő felhasználásról szóló engedélyek gyakorlati alkalmazását.
- *Az uniós lakosok által az Unión kívül bérelt gépkocsikra* vonatkozó szabályozási keret módosítása. Jelenleg a nem uniós rendszámmal rendelkező gépkocsi után annak az Unió vámterületére való belépésekor behozatali vámot kell fizetni (kivéve akkor, ha a bérelt gépkocsit az uniós lakos a lakóhelyére való visszatérésre használja). Ez túlzottan korlátozónak bizonyult a rövid időre gépkocsit bérlő uniós lakosok esetében. A felhatalmazáson alapuló jogi aktus módosítása ezt a problémát oldja meg.
- A származási szabályok módosítása annak érdekében, hogy *kedvezményes tarifális elbánásban részesülhessenek azok a feldolgozott termékek*, amelyeket az aktív feldolgozási eljárás keretében kedvezményes tarifális elbánásra jogosult behozott termékből állítottak elő. A módosítás a gazdasági szereplők részére azzal egyenértékű elbánást biztosít, amelyben a Közösségi Vámkódex hatálya alatt a vámfelügyelet melletti feldolgozás vámeljárása során részesültek.
- Egyes technikai módosítások, amelyek célja, hogy a REX elektronikus rendszerben történő nyilvántartásba vétel szabályai jobban igazodjanak az exportőrök helyzetéhez.

A Vámkódex-csomag fenti, általánosabb módosításai mellett a Közösségi Vámkódexhez hasonlóan a Bizottság több alkalommal gyakorolta a Vámkódexben arra vonatkozóan kapott felhatalmazását, hogy konkrét vagy technikai célú végrehajtási jogi aktust fogadjon el például az áruk tarifális besorolása, valamint a preferenciális származásra vonatkozó szabályoktól való átmeneti eltérés tekintetében.

b. A Vámkódex munkaprogramja végrehajtásának állapota

A Vámkódex munkaprogramjában felsorolt tizenhét információtechnológiai rendszerből egyesek üzembe állítási határideje 2017-ben volt, amely teljesült:

- 2017. január 1-én a Bizottság elindította a regisztrált exportőrök rendszerét (REX). Az új adatbázis tartalmazza az Unió általános vámkedvezmény-rendszeréhez tartozó kedvezményezett országokban nyilvántartásba vett exportőrökre vonatkozó adatokat, továbbá egyes, az Unióban – többek között a Kanadával kötött szabadkereskedelmi megállapodás keretében – nyilvántartásba vett gazdasági szereplők adatait. Ezáltal bármely gazdasági szereplő ellenőrizheti, hogy egy szállító szerepel-e a nyilvántartásban és ennélfogva jogosult-e származásmegjelölő nyilatkozat kiadására, továbbá az uniós vámhatóságok a központi adatbázis alapján érvényesíthetik a vám-árunyilatkozatokban megadott regisztráltexportőr-azonosító számokat. Az Unióban

körülbelül 20 000 exportőrt vettek nyilvántartásba, ebből mintegy 11 000 exportőrt azokban az általános vámkedvezmény-rendszerhez tartozó kedvezményezett országokban, amelyek jelenleg is alkalmazzák a rendszert. A gazdasági szereplőktől, az uniós vámhatóságoktól, valamint az általános vámkedvezmény-rendszerhez tartozó kedvezményezett országoktól kapott visszajelzés igen kedvező, panaszra eddig nem került sor.

- 2017 októberében a Bizottság elindította a vámhatósági határozatok rendszerét, valamint az egységes felhasználókezelési és digitális aláírási rendszert (UUM&DS). A vámhatósági határozatok rendszere jelentős előrelépés a vámengedélyek kezelésének a 28 tagállamra kiterjedő harmonizációjában. A rendszer egyaránt tartalmaz közös összetevőket (uniós kereskedői portál, vámhatósági határozatokat kezelő központi rendszer, ügyfél-információs szolgáltatások), valamint nemzeti összetevőket (nemzeti kereskedői portál, vámhatósági határozatokat kezelő nemzeti rendszer). Huszonkét féle vámengedély feldolgozását teszi lehetővé többek között az egyszerűsített árunyilatkozatokkal, a központi vámkezeléssel, az aktív és passzív feldolgozással, az általános biztosítékokkal, a halasztott fizetéssel, az árutovábbítással és számos egyéb ügylettel kapcsolatban. A gazdasági szereplő az engedélyezési kérelmeket az UUM&DS rendszeren keresztül nyújthatja be, így hozzáférhet a határozatok rendszeréhez.
- A kötelező érvényű tarifális felvilágosítás rendszerének első szakasza 2017 októberében, az e szakaszra vonatkozón kitűzött határidőre készült el.

A többi elektronikus rendszer kivitelezése szintén terv szerint halad a munkaprogramban meghatározott határidőkhöz képest. Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy a transzeurópai rendszerekkel kapcsolatos bizottsági munka közel 80 %-a 2020-ra elkészül.

Egyértelművé vált azonban az is, hogy a 2020-as határidőre nem mindegyik rendszer készülhet el maradéktalanul. A feladat összetettségére, valamint az új információtechnológiai rendszerek az Unió egészére kiterjedő bevezetésének költségeire tekintettel a határidő mindig is ambiciózusnak számított. A határidő kitűzésekor arra lehetett számítani, hogy a Vámkódexet kiegészítő és végrehajtó szabályok (a felhatalmazáson alapuló jogi aktus, a végrehajtási jogi aktus, valamint a felhatalmazáson alapuló átmeneti jogi aktus) elfogadására nem sokkal a Vámkódex 2013. évi elfogadását követően sor kerül, így azok rendelkezéseit figyelembe lehet majd venni az információtechnológiai rendszerek fejlesztése során. A kiegészítő és végrehajtási rendelkezésekkel kapcsolatos egyeztetések azonban a vártnál sokkal tovább tartottak, és a jogi aktusok elfogadására csak 2015 végén, illetve 2016 elején került sor. Ez viszont késedelmet okozott a nyilatkozatokat és értesítéseket kezelő elektronikus rendszerek funkcionális specifikációjának elkészítésében, amely a Vámkódex felhatalmazáson alapuló jogi aktusának, valamint végrehajtási jogi aktusának B. mellékletében foglalt adatszolgáltatási követelményekre épül. A rendszerek összetettsége csak e technikai specifikációk elkészítésekor vált teljesen világossá.

Emellett az adatszolgáltatási követelmények (vagyis a gazdasági szereplők által a tagállami vámhatóságok részére benyújtandó adatok) harmonizációja az egyik fő kihívásnak bizonyult az információtechnológiai rendszerek fejlesztése szempontjából. Az adatharmonizáció alapvető fontosságú a különböző elektronikus rendszerek átjárhatóságához, valamint a jogszabályok harmonizált alkalmazásához. Elengedhetetlen továbbá a nemzetközi adatmodelleknek, például a Vámigazgatások Világszervezete modelljének való megfeleléshez, így a harmadik országok információtechnológiai rendszereivel való

összekapcsoláshoz és az ezen országokkal való kereskedelem megkönnyítéséhez is. Ez a munka azonban a vártnál sokkal nagyobb idő- és pénzügyi ráfordítást igényel amiatt, hogy egyes meglévő rendszereket teljesen újra kell programozni.

További kihívást jelent, hogy az elektronikus rendszerek szoros összekapcsoltsága miatt lényeges azok megfelelő sorrendben történő megvalósítása a kölcsönös függések érvényesülése érdekében, valamint az is, hogy a hatóságokat és a kereskedelmet érintő változások bevezetése strukturált és koherens módon történjen.

Különösen az importellenőrzési rendszer (ICS) korszerűsítésével kapcsolatban merülnek fel problémák. A rendszert a szeptember 11-i támadásokat követően a védelemmel kapcsolatos aggályok kapcsán hozták létre a Vámigazgatások Világszervezete által a nemzetközi kereskedelemre vonatkozóan javasolt standardok keretében. A rendszer előírja a fuvarozók számára, hogy küldjenek el bizonyos számú adatelemet az Unió első belépési vámhivatala részére az áru területre érkezését megelőzően, sőt a legtöbb esetben még az előtt, hogy az áru elhagyja az exportáló országot. A Vámkódex tovább kívánja fejleszteni a jelenlegi ICS rendszert. Az ICS2 például európai központi adattár bevezetésével biztosítaná a jó minőségű, valós idejű rakományinformációk gyűjtését; előírná a többszörös bejelentést (vagyis az áruknak a vámunió területére történő belépésekor nemcsak a fuvarozónak, hanem egy importőrnek, a címzettnek, vagy egyéb kapcsolódó személyeknek is meg kellene adniuk a szükséges adatokat); harmonizált kereskedői felület biztosítását írná elő, amelyen a gazdasági szereplők szabványosított és harmonizált formában nyújthatják be az előzetes rakományinformációkat; továbbá olyan eszközöket bocsátana a vámhatóságok rendelkezésére, amelyekkel azok kockázatkezelési célú szűréseket végezhetnek az adattárban tárolt nagymennyiségű adaton. Nyilvánvalóvá vált azonban, hogy az ICS a vártnál sokkal nagyobb munkaráfordítást igényel, különösen a központi adattárban tárolt adatokkal kapcsolatos szigorú biztonsági követelmények, a magas működési költségek, az adatszolgáltatási követelmények harmonizálása iránti, már említett igény, valamint amiatt, hogy több uniós szintű közös funkcióra van szükség ahhoz, hogy kevesebb költséges nemzeti beruházást kelljen egymással párhuzamosan megvalósítani.

c. Következő lépések

A Bizottság folytatja a rendszeres egyeztetést a tagállamokkal és a vállalkozásokkal annak érdekében, hogy a Vámkódex *megkönnyítse a kereskedelmet*. A vámjogszabályok és vámeljárások Vámkódexszel bevezetett egyszerűsítésének kedvező hatása már most is érezhető, és nagyrészt kedvező fogadtatásra talált a gazdasági szereplők körében. Egyes vélemények szerint azonban a Vámkódex nem tesz eleget a kereskedelem megkönnyítéséért. Rámutatnak, hogy az új szabályok szerint bizonyos egyszerűsítések előnyeinek kihasználásához kötelező az engedélyezett gazdálkodói minősítés, ami hátrányos helyzetbe hozza a kisvállalkozásokat, amelyeknek nincsen elegendő forrásuk az engedélyezett gazdálkodói minősítés megszerzéséhez. Ezt annak ellenére állítják, hogy éppen a vállalkozások kértek különleges előnyöket az engedélyezett gazdálkodók számára azért a befektetésért és erőfeszítésért cserébe, amelyet az engedélyezett gazdálkodói minősítés megszerzése igényel az érintett gazdasági szereplőktől. Számos kereskedelmi képviselő hangsúlyozza továbbá azt, hogy a Vámkódex előnyei csak hosszú idő múlva érvényesülnek maradéktalanul azon hosszú átmeneti időszakok miatt, amelyek során egyes tagállamokban továbbra is párhuzamosan alkalmazhatók a papíralapú rendszerek. Mások viszont még hosszabb átmeneti időszakot tartanának célszerűnek az összes elektronikus rendszer befejezéséhez. Egyes kereskedelmi képviselők emellett rámutatnak arra, hogy a tagállamok továbbra is eltérően értelmezik a szabályokat.

A Bizottság folytatja szoros együttműködését az érdekeltekkel annak érdekében, hogy feltárja *a jogszabálycsomagban rejlő hibákat és technikai anomáliákat*. A Vámkódexet alkotó jogi aktusok több mint 2000 oldalt tesznek ki, így a jogszabálycsomag óhatatlanul további kiigazításokra szorul. A korábbi Közösségi Vámkódex és az ahhoz kapcsolódó végrehajtási rendelkezések esetében is számos módosításra volt szükség.

A vámhatóságok oldaláról alapvető funkció *a bevételek védelme, valamint a biztonság és védelem biztosítása*. Ezért további erőfeszítések szükségesek az ellenőrzések és a kereskedelem megkönnyítése közötti megfelelő egyensúly, valamint annak érdekében, hogy az ezzel kapcsolatos problémák gyorsan kezelhetők legyenek. E munka a továbbiakban is intenzív együttműködést igényel az Európai Parlamenttel, az Európai Számvevőszékkel, valamint az Unió saját forrásainak védelméért, valamint a csalás elleni küzdelemért felelős bizottsági szolgálatok között.

A Vámkódex elektronikus rendszereit illetően a Bizottság úgy véli, hogy egyes rendszerek esetében a határidő meghosszabbítása szükséges ahhoz, hogy a többi rendszer zökkenőmentesen elkészülhessen a 2020-as határidőre. A tagállamok és a vállalkozások reális ütemterveket, valamint a váminformációk cseréjére és tárolására irányuló intézkedésekkel kapcsolatos jogbiztonságot igényelnek, továbbá az egyes elektronikus rendszerek előkészítéséhez átlagosan két évre van szükségük. Ha egyes rendszerek várhatóan nem készülnek el ennyi idő alatt, ezt 2018-ig tisztázni szükséges, és bizonyosságot kell nyújtani az érintett rendszerek hiányában alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekre vonatkozóan.

Következésképpen a Bizottság az alábbiakat javasolja:

i. 2021-ig elvégzi a Vámkódex időközi értékelését, továbbá valamennyi elektronikus rendszer megvalósítását követően átfogó célravezetőségi vizsgálatot hajt végre. A célravezetőségi vizsgálat alapján a Bizottság határozhat arról, hogy hosszú távon szükséges-e jelentősebb szakpolitikai módosítás annak érdekében, hogy a Vámkódex továbbra is célravezető maradjon a globális kereskedelmi környezetben, és a jövőben is biztosítsa a kereskedelem megkönnyítése és az ellenőrzések megfelelő egyensúlyát.

ii. A Bizottság a célravezetőségi vizsgálat előtt is előterjeszthet a Vámkódex-jogszabálycsomag olyan helyesbítésére, illetve technikai módosítására irányuló javaslatot, amely a jogszabályi keret további zökkenőmentes működéséhez szükséges.

iii. A Bizottság mérlegeli, hogy 2018 elején határidő-hosszabbításra irányuló jogalkotási javaslatot nyújtson be azon korlátozott számú elektronikus rendszerre vonatkozó átmeneti intézkedések folytatólagos alkalmazása tekintetében, amelyek a 2020-as határidőre nem valósíthatók meg teljes körűen. Ezt a munkaprogram megfelelő módosításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat követi majd. Jelenleg várhatóan a következő rendszerekkel kapcsolatban maradnak elvégzendő feladatok 2020 után:

– az importellenőrzési rendszer (ICS), az új számítógépesített árutovábbítási rendszer (NCTS), az automatizált kiviteli rendszer (AES), valamint a különleges eljárási rendszer kiviteli összetevőjének korszerűsítése; valamint

– a behozatalra vonatkozó központi vámkezelés (CCI), az uniós státusz igazolása (PoUS) és a biztosítékkezelési rendszer (GUM) bevezetése.

A Bizottság konzultált a tagállamokkal a további munkát igénylő elektronikus rendszerekről, és az itt ismertetett előzetes tervet dolgozta ki a tagállamoktól kapott válaszok alapján. A különböző kereskedelmi szövetségek képviselőit tömörítő Kereskedelmi Kapcsolattartó Csoport rendszeres megbeszélései keretében konzultált továbbá a kereskedelmi képviselőkkel is.

4. A FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ JOGI AKTUSOK ELFOGADÁSÁRA KAPOTT FELHATALMAZÁS GYAKORLÁSA

A Vámkódex 284. cikke a 2013. október 30-ától számított ötéves időszakra felhatalmazza a Bizottságot, hogy az EUMSZ 290. cikke szerinti eljárással összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a Vámkódexről szóló rendelet nem lényegi elemeinek kiegészítése vagy módosítása céljából. A 284. cikk (2) bekezdése előírja a Bizottság számára, hogy készítsen jelentést az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására kapott felhatalmazása gyakorlásáról. A Bizottságnak a jelentést legkésőbb az ötéves időszak vége előtt kilenc hónappal, azaz 2018. január 30-ig kell elkészítenie.

A Bizottság a Vámkódex következő rendelkezéseiben kap felhatalmazást arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el: 2., 7., 10., 20., 24., 31., 36., 40., 62., 65., 75., 88., 99., 106., 115., 122., 126., 131., 142., 151., 156., 160., 164., 168., 175., 180., 183., 186., 196., 206., 212., 216., 221., 224., 231., 235., 253., 265., valamint 279. cikk.

2017 novemberéig a Bizottság négyszer gyakorolta a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására kapott felhatalmazását (lásd a 2. szakasz a) pontját):

a) A Vámkódex felhatalmazáson alapuló jogi aktusának elfogadása céljából[19]. A mellékletben található táblázat összekapcsolja a Vámkódex felhatalmazáson alapuló jogi aktusának rendelkezéseit a Bizottság Vámkódexben kapott megfelelő felhatalmazásával;

b) A Vámkódex felhatalmazáson alapuló átmeneti jogi aktusának elfogadása céljából[20] a Vámkódex 279. cikkében kapott felhatalmazás alapján;

c) A Vámkódex felhatalmazáson alapuló jogi aktusa 136. és 141. cikkének helyesbítése céljából[21] a Vámkódex 160. cikkében kapott felhatalmazás alapján; valamint

d) A Vámkódex felhatalmazáson alapuló átmeneti jogi aktusa 12. mellékletének helyesbítése céljából[22] a Vámkódex 279. cikkében kapott felhatalmazás alapján.

[19] Lásd a 6. lábjegyzetet.
[20] Lásd a 8. lábjegyzetet.
[21] Lásd a 11. lábjegyzetet.
[22] Lásd a 12. lábjegyzetet.

A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítése során a Bizottság minden érdekelttel konzultált, így különösen a tagállamok szakértőivel, valamint a kereskedelmi, logisztikai és vállalkozói ágazat gazdasági szereplőivel. A tagállamok szakértői, valamint a vállalkozói közösség képviselői megvitatták és támogatták a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokban foglalt rendelkezéseket.

A Bizottság az eljárás és a határozathozatal folyamán gondoskodott a vonatkozó dokumentumoknak az Európai Parlament és a Tanács részére történő egyidejű, időben történő és megfelelő továbbításáról. Az Európai Parlament és a Tanács nem kifogásolta az aktusok egyikének elfogadását sem.

Annak érdekében, hogy az uniós vámjogszabályok folyamatosan igazodjanak a vámügyi tevékenység technikai követelményeihez és technológiai fejlődéséhez, a Bizottság véleménye szerint a Vámkódex 284. cikkének (2) bekezdésével összhangban további öt évre meg szükséges hosszabbítani a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására a Vámkódexben kapott felhatalmazást.

5. KÖVETKEZTETÉS

Ezzel a jelentéssel a Bizottság eleget tesz i. az Európai Parlamenttől a Vámkódex végrehajtásáról szóló jelentés elkészítésére kapott felkérésnek; valamint ii. azon kötelezettségének, hogy a Vámkódexről szóló rendelet 284. cikkének (2) bekezdése alapján jelentést készítsen az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a kapott felhatalmazás gyakorlásáról.

A Vámkódex végrehajtását illetően a Bizottság számottevő eredményként tekint arra, hogy a jelentős változásokat bevezető Vámkódexszel kapcsolatban nem merültek fel lényeges jogalkotási problémák a végrehajtás első tizennyolc hónapjában. A tagállamokkal és a kereskedelmi képviselőkkel folytatott rendszeres konzultációnak köszönhetően gyors megoldások születtek a Kódex 2013. évi elfogadása óta nyilvánvalóvá vált technikai hibákra. Egyértelmű ugyanakkor az is, hogy a jövőben a Vámkódex hatásának átfogó vizsgálata szükséges annak megállapításához, hogy a Vámkódex megvalósította-e rendeltetési célját, vagy szakpolitikai kiigazítás szükséges. A Bizottság ezért a következőket javasolja:

- 2021-ig időközi értékelést végez a Vámkódex jogi keretéről, valamint az addig megvalósított elektronikus rendszerekről;
- valamennyi elektronikus rendszer megvalósítását követően átfogóbb célravezetőségi vizsgálatot hajt végre;
- a Vámkódex-jogszabálycsomag olyan további helyesbítéseire, illetve technikai módosításaira irányuló javaslatokat terjeszt elő, amelyek szükségesek a jogszabályi keret további zökkenőmentes működéséhez;
- mérlegeli, hogy 2018 elején a Vámkódex módosítására irányuló jogalkotási javaslatot nyújtson be annak érdekében, hogy legkésőbb 2025-ig meghosszabbítsa azt az időszakot, amelynek során átmeneti intézkedések alkalmazhatók azon vámügyi alakiságok tekintetében, amelyeket a 2020-ig teljes körűen nem megvalósítható információtechnológiai rendszerek kezelnek;
- bizottsági végrehajtási határozat útján frissíti a Vámkódex munkaprogramját.

A Vámkódex 284. cikkének (2) bekezdésében a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására kapott felhatalmazást illetően a Bizottság úgy véli, hogy e felhatalmazást tevékenyen és megfelelően gyakorolta. A Bizottság ugyanakkor úgy véli, hogy a felhatalmazás időtartamának meghosszabbítása szükséges ahhoz, hogy javaslatot tehessen azokra a további intézkedésekre, amelyek révén a vámjogszabályok igazodhatnak a technikai és technológiai fejlődéshez, valamint a kereskedelem dinamikájához.

A Bizottság az Európai Parlament és a Tanács figyelmébe ajánlja ezt a jelentést.

Melléklet

A Vámkódex felhatalmazó rendelkezései	**A Vámkódex felhatalmazáson alapuló jogi aktusának a felhatalmazás alapján elfogadott rendelkezései**
2. cikk	114., 134., 188. cikk
7. cikk (Az adattárolás és információcsere módjai, valamint közös adatszolgáltatási követelmények)	2., 3., 4., 9., 19., 21., 38., 39., 40., 82., 85., 86., 87., 92., 93., 94., 95., 96., 116., 124., 124a., 125., 126., 126a., 127., 129a., 129b., 130., 131., 132., 133., 144., 154., 157., 160., 163., 164., 165., 175., 178., 181., 184., 185., 190., 196., 238., 241., 246., 247., 249. cikk
10. cikk	5., 6., 7. cikk
20. cikk	210. cikk
24. cikk (A vámjogszabályok alkalmazásával kapcsolatos határozatok)	5., 8., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 22., 26., 27., 28., 29., 30., 82., 92., 97., 121., 123., 156., 162., 171., 172., 173., 186., 192., 194., 205. cikk
31. cikk (A kedvező határozatok visszavonása és módosítása)	Nem gyakorolt felhatalmazás: A rendelkezés alkalmazási körébe tartoznak 1. azon esetek, amelyekben a több személynek címzett kedvező határozatot egyaránt vissza lehet vonni a határozatból eredő kötelezettségek teljesítését elmulasztó személy, valamint az egyéb érintett személyek tekintetében is; 2. azon rendkívüli esetek, amelyekben a vámhatóságok megváltoztathatják azt az időpontot, amikor a visszavonás vagy a módosítás hatályba lép.
36, cikk (A kötelező érvényű felvilágosítással kapcsolatos határozatok kezelése)	Nem gyakorolt felhatalmazás: A rendelkezés alkalmazási körébe tartoznak 1. a 34. cikk (7) bekezdésének b) pontjában és a 34. cikk (8) bekezdésének b) pontjában említett olyan meghatározott esetek, amelyekben a KTF- vagy KSZF-határozatokat vissza kell vonni; 2. a 35. cikkben említett esetek, amikor a kötelező érvényű felvilágosítással kapcsolatos határozatok meghozatala egyéb olyan tényezők tekintetében történik, amelyek alapján behozatali vagy kiviteli vámok, illetve egyéb árukereskedelmi intézkedések alkalmazására kerül sor.
40. cikk	23., 24., 25. cikk
62. cikk	31., 32., 33., 34., 35., 36. cikk
65. cikk (Preferenciális	41., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56.,

származás)	57., 58., 59., 60., 61., 62., 63., 64., 65., 66., 67., 68., 69., 70. cikk
75. cikk	71. cikk
88. cikk (Vámtartozás)	72., 73., 74., 75., 76., 77., 78., 79., 80., 168. cikk
99. cikk	81., 82., 83., 84., 85., 86. cikk
106. cikk	88. és 92. cikk
115. cikk	89., 90., 91. cikk
122. cikk	98., 99., 100., 101., 102. cikk
126. cikk	103. cikk
131. cikk (Visszafizetés és elengedés)	104., 105., 106., 107., 108., 109., 110., 111., 112., 113. cikk
142. cikk (Az Unió vámterületére beszállított áruk vám elé állítására kijelölt helyek)	115. cikk
151. cikk (Az átmeneti megőrzés feltételei és engedélyezése)	115., 116., 117., 118. cikk
156. cikk (Az áruk vámjogi státusza)	119., 120., 121., 122., 122a., 128., 129., 129c., 129d., 182. cikk
160. cikk (Áruk vámeljárás alá vonása)	135., 136., 137., 138., 139., 140., 141., 142., 143. cikk
164. cikk	155. cikk
168. cikk (Egyszerűsített árunyilatkozat)	145., 146., 147., 183. cikk
175. cikk	148. és 248. cikk
180. cikk	149. cikk
183. cikk (Bejegyzés a nyilatkozattevő nyilvántartásába)	150. cikk
186. cikk	151. és 152. cikk
196. cikk	153. cikk
206. cikk	158. és 159. cikk

212. cikk (A különleges eljárásokra vonatkozó általános rendelkezések)	161., 163., 165., 166., 167., 170., 175., 176., 177., 178., 201., 202., 203., 204., 206., 207., 218., 239., 240., 242., 243. cikk.
216. cikk	174., 217., 218., 237. cikk
221. cikk	179. és 180. cikk
224. cikk	169. cikk
231. cikk	187. és 189. cikk
235. cikk (Uniós árutovábbítás)	191., 193., 195., 197., 198., 199., 200. cikk
253. cikk (Különleges felhasználás)	206., 208., 209., 210., 211., 212., 213., 214., 215., 216., 219., 220., 221., 222., 223., 224., 225., 226., 227., 228., 229., 230., 231., 232., 233., 234., 235., 236. cikk
265. cikk	244. és 245. cikk